

Pravý domácí časopis 3/18, Taková domácí otrava

Individuální reakce

K pojednání o houbách jedovatých jsem požádala o pomoc odborníka. Ono totiž, jak léta houbařím a studuji atlasy, nemohla jsem si nevšimnout, že se jejich klasifikace na jedovaté a jedlé v čase mění. Třeba taková muchomůrka červená, v každém druhém atlasu označená lebkou se zkříženými hnáty, zas tak nebezpečná není. Ani jsem si po ní neublinkla. Kamarád zvracel dost. Pozměněné stavy vědomí po požití však nepopírám a nedoporučuji muchomůrku konzumovat v množství nad jednu plodnici, toxiny obsahuje. A hned se nám otvírá téma individuální reakce na látku a je moc dobře, že jsem o tom mohla mluvit s mykologem a toxikologem RNDr. Mgr. Jaroslavem Klánem, CSc, uznávaným odborníkem na rostlinné jedy a spoustu dalších věcí. V rozhovoru s ním jsem si ujasnila třeba to, že když mně určitá látka neublíží, někdo jiný s ní může mít problém. Nejsme stejní a máme různé reakce na různé látky. Já mám sice kachní žaludek, po houbách ani na moři nezvracím, ale zato mě úplně složí obyčejný parfém. Stačí, když kolem mě projde navoněná osoba, a já hned kýchám a slzím (a zdrhám). Takovým případem různého působení může být „otrava“ bedlami. Někdo na ně reaguje hůře, a tak i bedla červenající některým lidem způsobuje potíže. Vyvarovat se tomu je celkem snadné: „Vyhýbejte se skupinkám malých bedlíček a sbírejte jen ty velké“, radí nám doktor Klán a dodává, že za posledních třicet let se u nás nikdo bedlou neotrávil. Takže jestli jste přestali jíst houby kvůli nějakému nepříjemnému zážitku z dětství, vzpomeňte si, jestli v tom náhodou nehrály roli bedly. Jestli ano, tak je nejzte, ale jiné je jedlé druhy vám můžu

Dobrého pomálu

Dalším významným otravným faktorem je množství. To už jsem v Článku na houby zmiňovala – dobrého pomálu. Houby jsou hlavně kulinářským zážitkem, tak toho zas nemusíme sníst tolik, že? Tedy, aspoň ne najednou. Zvlášť při otravě se menší množství vyplatí. Koluje vžitá představa, že malé děti by neměly jíst houby, že na to nemají uzpůsobené trávení. Podle toxikologa Jaroslava Klána je to hloupost. Jde tam spíše o pragmatickou stránku. Děti jsou fyzicky malé, tudíž i málo váží. Množství jedu se počítá v poměru k tělesné hmotnosti, takže když dítě zbaští talíř hub a táta zbaští talíř hub a náhodou ty houby byly jedovaté, kdo bude otrávenější? Ano, správně. Malá Anička. Vlastně si ještě přidala. (Poslední dobou strašně žere.) Co nezabije dospělého, dítě zabít může. A v každém případě zabije vašeho psa. Tomu houby pro jistotu nedávejte, a to ani ty jedlé.

Schopnost vidět

Zabíjákem číslo jedna u nás je muchomůrka zelená a její světlejší příbuzná muchomůrka jízlivá. Nejíst! Dumám nad tím, jak si tuhle houbu někdo dokáže splést se žampionem, když jsou tak odlišné. „Na bázi s výraznou hlízou, která je obalena bílou pochvou, známým to kalichem smrti“, říká nám popis na stránkách České mykologické společnosti. Žampion kalich nemá, ani čirůvka ne. Jasný jak facka. Jenže toho si nezkušení houbaři nevšimnou nebo je ani nenapadne studovat nějaké poznávací znaky. Podle pana Klána je to čím dál tím horší. „Jak jsme přírodě vzdálenější, rozlišovací schopnosti se zhoršují. Na severu jsou v oboru mykologie špičkoví vědci, ale běžní lidé si radši houby koupí v obchodě.“ To je ale strašná škoda. Po celá tisíciletí se lidé učili v přírodě hledat, vidět a rozumět a pak se vymyslí pěstíny a supermarket a my svoje superschopnosti zbaběle zahodíme, abychom se náhodou neotrávili. Že když dva koukají na totéž, nevidí totéž, to už vím dlouho. Můj drahý v houbách moc rozdílů nevidí, nevidí ani čtyřlístek, který mu ukazují v trávě. I by mě to svádělo přiklánět se k teorii „žena-sběračka“, kdy se pozorovací schopnosti více rozvíjely u příslušnic něžnějšího pohlaví neustále pátrajících po jedlých hlízách a kořínkách, zatímco samci se věnovali utváření společenských hierarchií (údajně za účelem efektivnější organizace při lovu).

Vypadá lákavě, ale helmovka narůžovělá na pánvičku rozhodně nepatří. Taky nejíst.

SHOT ON REDMI 7
AI DUAL CAMERA

Pravý domácí časopis | 41